

Sygnatura akt II C 384/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. K. T.

Protokolant stażysta M. (...)

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 roku w Łodzi

sprawy z powództwa E. D. Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w G.

przeciwko M. S.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygnatura akt II C 384/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 19 marca 2015 roku, powód E. D. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w G., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od pozwanego M. S. w elektronicznym postępowaniu upominawczym kwoty 46.372,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 46.224,89 zł od dnia 20 marca 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów sądowych w kwocie 580 zł, kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł oraz kosztów stanowiących prowizję e- card w wysokości 7,25 zł.

(pozew w epu k. 2- 3v., pozew k. 8- 10)

Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy L. L.przekazał sprawę tutejszemu Sądowi, z uwagi na to, że przytoczone okoliczności budzą wątpliwości (w szczególności: w zakresie wielkości świadczenia głównego, wielkości i rodzaju świadczeń pobocznych, ciężących na pozwanym, szczegółowego wskazania wysokości poszczególnych kwot składających się na łączną kwotę dochodzonego roszczenia), których rozstrzygnięcie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego. (postanowienie- k. 4 v.)

W piśmie procesowym z dnia 10 marca 2015 roku, powód rozszerzył żądanie pozwu w zakresie dochodzonego zwrotu kosztów postępowania, o kwotę opłaty skarbowej i kwotę opłaty uzupełniającej od pozwu. Ponadto wskazał, iż na należność dochodzoną pozwem składają się następujące kwoty: 14.041,84 zł- zaległa część kapitału, 546,46 zł- odsetki umowne za okres obowiązywania umowy od kapitału, 14,02 zł- odsetki karne za okres obowiązywania umowy od niezapłaconych rat kredytu w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP, 159,04 zł- odsetki karne za zwłokę w płatności poszczególnych rat, 148,06 zł- z tytułu działań polubownych przed wytoczeniem powództwa oraz 31.459,68 zł- tytułem opłaty przygotowawczej za udzielanie pożyczki i innych należności.

(pismo- k. 6, 7)

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, pomimo zarządzenia złożenia odpowiedzi na pozew, ani wyjaśnień ustnie lub na piśmie, nie stawia się na rozprawę oraz nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy w swej nieobecności.

(zarządzenie- k. 31, dowód doręczenia dla pozwanego- k. 35, protokół rozprawy k. 37, 38)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 maja 2014 roku pozwany, jako pożyczkobiorca, zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (...) S.K.A z siedzibą we W., jako pożyczkodawcą, umowę pożyczki. Zgodnie z umową, pożyczkodawca pożyczył pozwanemu kwotę 15.000 zł (przy czym do dyspozycji pożyczkobiorcy udostępnił kwotę 14.986 zł), na okres od dnia 16 maja 2014 roku do dnia 16 maja 2018 roku. Umówiono się, że oprocentowanie „nominalne” jest stałe i będzie wynosić 12 % w stosunku rocznym w całym okresie obowiązywania umowy a kwota naliczonych odsetek umownych od kwoty pożyczki wynosi za cały okres obowiązywania umowy 3.971,20 zł. Jednocześnie w umowie wskazano, że „rzeczywista roczna stopa oprocentowania” wynosi 128,67%, w związku z czym dalej wskazano, że całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę wynosi 53.290,84 zł i składa się z: całkowitej kwoty pożyczki 14.896 zł; całkowitego kosztu pożyczki, na który z kolei składają się: odsetki 3.971,20 zł, opłata za przekaz lub wypłatę pożyczki 14 zł, opłata operacyjna naliczona za cały okres obowiązywania umowy 34.319,64 zł. Ponadto wskazano w umowie, że pożyczkobiorca nie ponosi, poza kwotami wskazanymi powyżej, innych kosztów poza będącymi „wynikiem nieterminowej spłaty pożyczki, określonych w tabeli opłat i prowizji”. Kwota 53.290,84 zł jest płatna w 48 ratach miesięcznych po 1.110 złotych każda, do dnia 16 każdego kolejnego miesiąca, począwszy od dnia 16 czerwca 2014 roku. Za okres opóźnienia w spłacie naliczane będą od „należności głównej”, odsetki umowne („odsetki karne”), których stopa miała być równa czterokrotności aktualnej na dany dzień wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Nadto wskazano, iż w razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch rat lub powstania zaległości przekraczających sumę dwóch rat, pożyczkodawca ma prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia (§1- 6 umowy).

(umowa- k. 10- 14)

Kwota pożyczki została wypłacona pozwanemu, który nie płacił stosownie do postanowień umowy.

(bezsporne)

Pożyczkodawca zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności przysługującej przeciwko pozwanemu, a wynikającej z opisanej wyżej umowy.

(umowa sekurytyzacji k. 20- 22)

W piśmie z dnia 8.12.2014 roku, powód poinformował pozwanego, że na datę pisma istnieje zaległość w spłacie pożyczki. Pozwany został wezwany do spłaty zadłużenia w kwocie 2.226,54 zł, w piśmie tym wskazano że zadłużenie ma być spłacone do dnia 22.12.2014 roku, pod rygorem wypowiedzenia umowy, z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia. Pismem z dnia 07.01.2015 roku powód wypowiedział umowę.

(wezwanie- k. 17; wypowiedzenie umowy- k. 15)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Umowa pożyczki jest nieważna.

Zgodnie z art. 359§2¹ kc, maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Umowa pożyczki zawiera tymczasem postanowienia sprzeczne z tym przepisem, a także zasadami współzycia społecznego (art. 5 kc) oraz zmierzając do obejścia prawa (art. 58§1 kc). Umowa ta zawiera bowiem ustalenie wysokości odsetek od udzielanej kwoty pożyczki w wysokości 128,67%, niezależnie od innych jeszcze postanowień tej umowy stanowiących o odsetkach. Powód domaga się kwoty ponad trzykrotnie wyższej od sumy

udzielonej pożyczki. Kwota 34.319,64 zł (z całej kwoty do zapłaty 53.290,84 zł, przy kwocie wydanej pożyczki 14.986 zł) stanowi „opłatę operacyjną”. Powód nie wykazał, aby poniósł koszty obsługi pożyczki w takiej wysokości, co więcej są one absolutnie niewspółmierne do kwoty wydanej pożyczki. W ocenie Sądu udzielający pożyczkę chciał w ten sposób ukryć odsetki wyższe od maksymalnych oraz obejść zakaz udzielania pożyczki na wyższe oprocentowanie aniżeli wynikające z przepisów o odsetkach maksymalnych. Postanowienia umowne dotyczące opłaty operacyjnej, jako zmierzające do obejścia prawa są nieważne zgodnie z art. 58§1 kc. Zgodnie z art. 58§3 kc, jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Pożyczkodawca zajmował się udzielaniem pożyczek jako przedsiębiorca. W ocenie Sądu, gdyby nie postanowienia umowne, zakwestionowane przez Sąd, nie doszłoby do zawarcia umowy pożyczki. Pożyczkodawca jako podmiot trudniący się działalnością gospodarczą, osiągający dochód z zawieranych przez siebie umów pożyczek, dążył do jego maksymalizacji. Z porównania kwoty odsetek pobieranych przez pożyczkodawcę za cały okres obowiązywania umowy (3.971,20 zł), z wysokością „opłaty operacyjnej” wynika, że ta ostatnia kwota miała stanowić przeważającą część dochodu. Zatem gdyby nie zastrzeżenie co do opłaty operacyjnej, należy przyjąć, że pożyczka nie zostałaby udzielona.

Wreszcie należy podnieść, że żądanie „opłaty operacyjnej”, uwzględniając kwotę wydanej pożyczki, jest w ocenie Sądu sprzeczne z art. 385¹ kc, zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Jak stanowi art. 385¹§3 kc, nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹§4 kc). Zgodnie z przepisem art. 385² k.c., oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Pożyczkodawca w treści umowy zastrzegł maksymalną dopuszczalną stopę procentową odsetek, w tym odsetek za opóźnienie. Jednakże, jak wynika z treści umowy, całkowity koszt pożyczki ponoszony przez pozwanego, wyrażony kwotowo, znacznie przekracza wartość jaką osiągnąłby pożyczkodawca przy zastosowaniu oprocentowania w wysokości odsetek maksymalnych. Pożyczkodawca zastrzegł bowiem z góry konieczność ponoszenia przez pożyczkobiorcę dodatkowych kwot, które de facto stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd oddalił powództwo.

W związku z wystąpieniem przesłanek wydania wyroku zaocznego, co zostało opisane we wstępnej części uzasadnienia, zgodnie z art. 339 § 1 kpc Sąd wydał wyrok zaoczny.